

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6428/2546

นาย สวัสดิ์ เทศสรรโงทก์ นาย หลุ่ม มากเมือง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 5, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ครอบครองที่ดินประมาณ 700 ไร่ เมื่อทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยกำหนดให้ผู้ครอบครองขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ไม่เกินคนละ 50 ไร่ โจทก์ได้ขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในชื่อโจทก์ ภริยาโจทก์และบุตรโจทก์อีก 6 คน แล้ว ยังเหลืออีกประมาณ 100 ไร่ โจทก์จึงให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าวในชื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 คนละแปลง โดยตกลงว่า จะโอนคืนแก่โจทก์ในภายหลัง ดังนี้ ที่ดินทั้งสองแปลงจึงเป็นที่ดินส่วนที่โจทก์ไม่อาจขอให้ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามกฎหมายการที่โจทก์สมคบกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ขอให้ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ จึงเป็นการหลีกเลี่ยงเงื่อนไขของกฎหมาย อันเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 โอนที่ดินทั้งสองแปลงแก่โจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินมือเปล่าโดยสงบเปิดเผยเจตนาเป็นเจ้าของเนื้อที่ประมาณ 700 ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 19 ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยไม่ได้แจ้งการครอบครอง ต่อมาปี 2520 ทางราชการเดินสำรวจออกหนังสือรับรองทำประโยชน์โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศให้แก่ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินที่ยังไม่มีเอกสารสิทธิในเขตท้องที่อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โจทก์ไม่อาจขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินที่โจทก์ครอบครองได้หมด จึงขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นชื่อบุตรโจทก์ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว และให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นผู้แจ้งการครอบครองที่ดินและขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดินของโจทก์จำนวน 2 แปลงแทนโจทก์ คือที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 3062 และเลขที่ 3064 โจทก์กับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตกลงกันว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นเพียงตัวแทนของโจทก์ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าว ไม่มีสิทธิในที่ดินทั้งสองแปลง และหากโจทก์ประสงค์จะให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 โอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของที่ดินทั้งสองแปลง จำเลยที่ 1 และที่ 2 ก็พร้อมจะโอนให้แก่โจทก์โดยไม่อิดเอื้อน แต่โจทก์เป็นผู้เก็บรักษาหนังสือรับรองการทำประโยชน์และเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวตลอดมา ต่อมาวันที่ 10 พฤศจิกายน 2536 จำเลยที่ 1 และที่ 2 มีเจตนาทุจริตขออนุญาตโอนแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ และในวันที่ 19 พฤษภาคม 2537 จำเลยที่ 1 และที่ 2 สมคบกับจำเลยที่ 3 จดทะเบียนโอนที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ทั้งสองแปลงดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 3 โดยไม่สุจริต ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้พิพากษาว่าที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 3062 และเลขที่ 3064 ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นของโจทก์และเพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายที่ดินดังกล่าวระหว่างจำเลย

ที่ 1 และที่ 2 กับจำเลยที่ 3 ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 โอนที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ทั้งสองแปลงคืนแก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนาแทนจำเลยที่ 1 และที่ 2 ให้การว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ได้เป็นตัวแทนของโจทก์ในการยื่นคำขอออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) จำเลยที่ 1 และที่ 2 ซื้อที่ดินทั้งสองแปลงจากโจทก์ ตั้งแต่ปี 2519 ต่อมาจำเลยที่ 1 และที่ 2 ยื่นคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินทั้งสอง แปลงและครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินทั้งสองแปลงตลอดมา จำเลยที่ 1 และที่ 2 ขายที่ดิน ทั้งสองแปลงแก่จำเลยที่ 3 โดยสุจริต มีค่าตอบแทนและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอให้ ยกฟ้องจำเลยที่ 3 ให้การว่า เมื่อประมาณปี 2517 โจทก์เป็นหนี้จำเลยที่ 1 และที่ 2 จำนวน 20,000 บาท จึงขายที่ดินทั้งสองแปลงและส่งมอบการครอบครองให้แก่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ต่อมาจำเลยที่ 1 และที่ 2 นำที่ดินพิพาททั้งสองแปลงไปขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เมื่อทางราชการ ออกหนังสือสำคัญเป็นชื่อของจำเลยที่ 1 และที่ 2 แล้ว จำเลยที่ 1 และที่ 2 ก็ครอบครอง ทำประโยชน์ในฐานะเป็นเจ้าของตลอดมา จำเลยที่ 3 ซื้อที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยสุจริต เสีย ค่าตอบแทนและจดทะเบียนโดยสุจริตและเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ต่อเนื่องจากเจ้าของเดิมตลอดมา ขอให้ยกฟ้องระหว่างพิจารณาโจทก์ถึงแก่กรรม นางวรรณ จันทรสาร ทายาทของโจทก์ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทน ศาลชั้นต้นอนุญาตศาลชั้นต้น พิพากษาว่า ที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 3062 และเลขที่ 3064 ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เป็นของโจทก์ ให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขาย ที่ดินระหว่างจำเลยที่ 1 และที่ 2 กับจำเลยที่ 3 และให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 จดทะเบียนโอนที่ดินตาม หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 3062 และเลขที่ 3064 ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์แก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาเป็น การแสดงเจตนาแทนจำเลยทั้งสามอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่าที่ดินพิพาททั้งสองแปลงตาม หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 3062 และเลขที่ 3064 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 19 ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีชื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ เป็น ผู้ครอบครองทำประโยชน์ ต่อมาจำเลยที่ 1 และที่ 2 จดทะเบียนโอนขายที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าว ให้แก่จำเลยที่ 3 มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสามเป็นคดีนี้ หรือไม่ เห็นว่า โจทก์บรรยายฟ้องและนำสืบว่าโจทก์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินหมู่ที่ 19 ตำบลบ้านไร่ อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ประมาณ 700 ไร่ เป็นเวลาประมาณ 2 ปีแล้ว ต่อมาเมื่อประมาณปี 2521 ทางราชการได้ออกหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเป็นการ เดินสำรวจออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ทั้งตำบลโดยกำหนดให้ผู้ครอบครองที่ดินขอออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ไม่เกินคนละ 50 ไร่ โจทก์ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ในชื่อโจทก์ภริยาโจทก์ และบุตรโจทก์ที่บรรลุนิติภาวะอีก 6 คน แล้ว ยังเหลือที่ดินอีกประมาณ 100 ไร่ โจทก์จึงให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าวในชื่อจำเลย ที่ 1 และที่ 2 คนละแปลง คือที่ดินพิพาททั้งสองแปลงโดยตกลงว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 จะโอนคืน ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงแก่โจทก์ในภายหลัง ดังนี้ ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงจึงเป็นที่ดินส่วนที่โจทก์ ไม่อาจขอให้ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในชื่อโจทก์ได้ตามกฎหมาย การที่ โจทก์สมคบกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ขอให้ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์แก่จำเลย ที่ 1 และที่ 2 แทนโจทก์ จึงเป็นการหลีกเลียงเงื่อนไขของกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารสิทธิใน

ที่ดิน อันเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 และที่ 2 โอน
ชื่อตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้งสองแปลงแก่โจทก์ คำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ข้ออื่น
ต่อไปอีก"พิพากษายืน

องค์คณะ

โนรี จันทรินทร์ · พินิจ เพชรรุ่ง · ทวีวัฒน์ แดงทองดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6428/2546>